

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei d'Arqueologia i Paleontologia
Biblioteca del Patrimoni Cultural

4796

Delimitació arqueològica feta al jaciment de Mas Quefa

Asensio i Vilaró, David

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria correspon a la intervenció arqueològica duta a terme entre els dies 18 i 22 de febrer del 2002 per ROCS S. C. P., sota la direcció de l'arqueòleg David Asensio i Vilaró, en el jaciment de Masquefa (La Bisbal del Penedès, Baix Penedès). Aquest jaciment és conegut d'antic a partir de la presència de materials arqueològics d'època ibèrica i romana en superfície, però mai no havia estat objecte de cap intervenció arqueològica anterior. Els treballs han estat realitzats, d'acord amb la corresponent resolució de la Direcció General de Patrimoni Cultural del dia 18 de febrer de 2002.

El motiu ha estat exclusivament el de detectar la presència/absència de restes arqueològiques en l'indret, davant la intenció del propietari de la finca de realitzar-hi treballs relacionats amb l'agricultura i la jardineria. Els objectius d'aquesta intervenció eren, per tant, delimitar la zona afectada mitjançant sondatges amb màquina. D'aquesta forma, es podrien prendre les mesures corresponents i planificar, si es considera adient, una nova fase d'actuació arqueològica.

Les tasques realitzades han permès evidenciar, com descriurem a partir d'ara, l'existència de restes d'estructures enfonsades al subsòl d'època ibero-romana o romana (fosses, forns, retalls de dolium, possibles sitges i abocadors) i restes de construccions d'època romana (murs, dipòsits i un paviment *d'opus signinum*). Però sobretot, tenint en compte els objectius principals de la intervenció, han permès destriar quines zones de la finca estaven afectades per restes arqueològiques i, pel contrari, quins sectors estaven lliures de les mateixes.

2. SITUACIÓ

El jaciment de Masquefa es troba situat al polígon cadastral 13 parcel·la 14, dins el terme municipal de La Bisbal del Penedès, a la comarca del Baix Penedès. Per accedir-hi cal agafar la carretera que va del Vendrell a Valls i es localitza a l'est de la mateixa, a 1 Km després del trencall que porta a la Bisbal del Penedès. Per tant es situa en les terres planes de l'interior de la comarca, al peu de la Serra del Montmell i a tocar d'una important via de pas, poc abans d'arribar al Coll de Santa Cristina, punt que assenyala el límit amb l'Alt Camp i el Tarragonès.

3. ANTECEDENTS

La possible existència d'un jaciment arqueològic en aquest indret es coneixia per la presència de fragments de ceràmica d'època ibèrica i romana en superfície, detectada a través de prospeccions superficials dutes a terme, en primera instància, per afeccionats locals. De fet, diversos d'aquests afeccionats disposen de lots de materials ceràmics procedents d'aquest indret. Igualment, a les dependències de l'Ajuntament de La Bisbal hi ha dipositats materials de la partida de Masquefa. L'afeccionat local J. Solé és l'estudiós més actiu d'aquest jaciment i és la persona que proporciona les primeres notícies del mateix (Solé 1948), referències que més tard seran recollides per d'altres investigadors, ja des dels àmbits més pròpiament acadèmics (Rauret 1963).

Més recentment el jaciment s'inclou dins l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de la Generalitat i, en els darrers anys, l'indret ha estat prospectat de forma ja oficial, en el marc d'un projecte de recerca sobre la distribució del poblament ibèric i romà a la comarca del Baix Penedès, promogut per l'Institut d'Estudis Catalans. En el marc d'aquest mateix projecte, s'ha procedit a la revisió de les esmentades col·leccions de materials provinents del jaciment que ens ocupa. Per altra banda, en aquest mateix marc, ha estat referenciat en diversos treballs exposats en el Col·loqui del Vendrell sobre les esmentades prospeccions de l'I.E.C. (Prevosti et alii 2003; Guitart, Palet i Prevosti 2003).

BIBLIOGRAFIA

Guitart, Palet i Prevosti 2003:

GUITART, J.; PALET, J.M. i PREVOSTI, M. (2003): "La Cossetània oriental de l'època ibèrica a l'antiguitat tardana: ocupació i estructura del territori", a *Actes del Simposi Internacional d'Arqueologia del Baix Penedès: Territoris antics a la Mediterrània i a la Cossetània oriental*, Barcelona, pp. 129-157.

Prevosti et alii 2003:

PREVOSTI, M.; PALET, J.M.; SABATÉ, G.; MORER, J.; POU, J. i GUITART, J. (2003): "Les vil·les romanes de Mas Quefa i de Tomoví (Baix Penedès)", a *Actes del Simposi Internacional d'Arqueologia del Baix Penedès: Territoris antics a la Mediterrània i a la Cossetània oriental*, Barcelona, pp. 181-187.

Rauret 1963:

RAURET, A.M. (1963): *El proceso de la primitiva población del Penedès*. Barcelona: Universitat de Barcelona, Tesi de Llicenciatura Inèdita.

Solé 1948:

SOLÉ, J. (1948): *Bisbal Històrica: resumen histórico del Panadés*, Tarragona.

4. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS I RESULTATS OBTINGUTS

Els treballs es van realitzar a la plataforma més alta del turó que és on es concentrava l'aparició de materials arqueològics en superfície (una prospecció detallada del turó ens va permetre excloure la possibilitat de la presència de nivells arqueològics en els vessants del turó situats a l'interior de la finca afectada). Per tal de procedir a la delimitació de restes arqueològiques en aquesta superfície, es va dur a terme tot un seguit de sondejos-rases amb l'ajut d'una màquina retro-excavadora mixta (bobcat), arribant fins l'argila o roca natural quan no apareixien restes o estrats arqueològics, per tal d'assegurar la inexistència de jaciment en els diferents punts. Quan sí apareixien restes o estrats antics, s'aturava el treball de la màquina i es procedia únicament a la neteja manual i a la documentació gràfica de les estructures aparegudes.

La situació d'aquests sondejos s'ha realitzat radialment abastant tota la superfície afectada on hi havia material superficial antic, per tal de delimitar l'extensió del jaciment amb la màxima precisió possible. En el conjunt de la zona afectada, es van dur a terme un total de 9 sondejos-rases, dels quals 6 van donar resultats clarament positius (rases 2, 4, 6, 7, 8 i sector 9), ja sigui restes d'alguna estructura o bé estrats arqueològics amb materials ibèrics i romans, i tres van donar resultats totalment negatius (rases 1, 3 i 5).

Els sondejos es van començar a la part nord-oest de la plataforma, just al costat d'un dipòsit modern tal com indica el plànol (*Bassa moderna*, en el plànol general). Les rases núm. 1 i 3 van donar resultats negatius, apareixent les argiles naturals a la totalitat de la rasa, per sota d'una capa d'estrat superficial estèril. A la Rasa 1 les argiles o roca natural apareixen a 7 cm. de fondària a l'extrem oest de la rasa, a 14 cm. a la meitat de la mateixa i a uns 37 cm. a l'extrem est. Per la seva banda, a la Rasa 3 les argiles o roca natural apareixen a 1 metre de fondària a l'extrem oest de la rasa, a 48 cm. a la meitat de la mateixa i a uns 34 cm. a l'extrem est.

La Rasa 2 presenta en general uns resultats i una aparença molt equiparable a la de les altres rases d'aquest sector de la plataforma prospectada. Així, pràcticament a tot arreu apareix la roca o argiles naturals per sota del nivell superficial estèril. En aquest cas, les argiles o roca natural apareixen a uns 25 cm. de fondària a l'extrem oest de la rasa, a una mitjana de 15 cm. a la meitat de la mateixa i a uns 30 cm. a l'extrem est. La única diferència és que en aquesta rasa 2 es va delimitar una estructura de combustió circular retallada en la roca natural, anomenat Forn 1 (FN-1). Aquesta, de forma excepcional, va ser totalment excavada i es documentaren dos nivells: un primer nivell (UE 201) d'argila marró amb fragments informes de ceràmica ibèrica i un segon nivell de carbons (UE 202), sense presència de material ceràmic, d'on s'ha recollit 10 litres de sediment per tal de realitzar estudis arqueobotànics. Es tracta clarament d'un petit forn, de funcionalitat precisa incerta (tal vegada, per raons tipològiques, de tipus metal·lúrgic) i que culturalment cal associar inqüestionablement al període ibèric (sense poder precisar més perquè entre els escadussers materials que ha proporcionat – veure inventari- no han aparegut element amb significació cronològica).

A la part nord-est del jaciment es van realitzar tres rases més, les rases núm. 4, 5 i 6. En primer lloc, a la Rasa 4 es van documentar dues estructures arqueològiques. D'una banda es varen localitzar els límits del retall d'una fossa de dimensions considerables (en concret, abastant 12 metres de llarg de la meitat septentrional de la rasa) amb farciment de material constructiu (pedres, ceràmiques i tegulae), que ha estat anomenada Fossa 3 (FS-3). Aquesta fossa es detecta a unes fondàries respecte el nivell de circulació actual d'entre 30 i 50 cm. Es tracta, doncs, d'un gran retall reomplert amb runa que sembla podríem interpretar versemblantment com un abocador. Cronològicament, tant per l'esmentat material constructiu com per algunes ceràmiques fines recollides en el moment de la seva delimitació (veure inventari de la U.E. 402), s'ha de situar en l'època romana imperial, sense poder precisar gaire més. Per altra banda, a l'extrem oposat de la rasa, en el seu límit meridional, apareixen restes dels

fonaments d'un possible mur, en direcció nord-est /sud-est, de molt probable factura antiga (anomenat MR-2). Malauradament, aquest mur es troba a nivell de fonamentació i no conserva nivells arqueològics associats. Tanmateix, els nivells superficials d'aquest sector han proporcionat força material d'època ibèrica, molt homogeni (veure inventari de la U.E. 401). I a més, la factura del mateix, amb doble parament o cara vista ben treballada, així com el fet d'estar lligat amb fang com a argamassa, remet molt de prop a les tècniques constructives d'època ibèrica. Aquesta estructura apareix gairebé a tocar del nivell de circulació actual, a poc menys de 10 cm. de fondària.

Només la Rasa 5 ha donat resultats, en aquest sector, totalment negatius, amb una aparença totalment similar a la de les rases del sector occidental (rases 1 a 3). En aquest cas, sota el nivell vegetal o estrat superficial apareix la roca natural a una fondària de 48 cm a l'extrem nord i d'uns 40 cm. a la part intermitja, sempre en relació al nivell de circulació actual (les cotes de la roca van pujant a mida que ens acostem al límit sud de la rasa, punt en el qual ja apareix la mateixa a peu pla). En qualsevol cas, les dades negatives d'aquesta Rasa 5 són importants perquè mostren que no hi ha relació física entre les dues estructures similars que apareixen a les dues rases veïnes, això és, l'esmentat FS-3 i la FS-4 de la Rasa 6, és a dir, que es tracta de Fets arqueològics diferents.

Per la seva banda, a la Rasa 6 es va documentar una altra vegada els límits i el nivell d'amortització d'una segona fossa (FS-4), de característiques semblants a l'apareguda a la Rasa 4 però, en aquest cas, de dimensions força més reduïdes (amb uns 7 metres de llargada màxima observable). Es tractaria, doncs, d'un segon possible abocador, també datable d'època romana imperial. En aquest cas, entre els materials recollits durant la neteja i delimitació d'aquesta estructura (veure inventari de la U.E. 601 i, sobretot, U.E. 602), hi ha algun element destacable, com ara un bol de Terra Sigillata sudgàlica, de la forma Hermet 9, que es data dins del segle II dC. Aquesta fossa, concretament el seu nivell d'amortització, es detecta a uns 50 cm. de fondària respecte el nivell de circulació actual. També es van localitzar, altra vegada prop de l'extrem

meridional de la rasa, dos possibles murs (MR-5 i MR-6) presentant un estat de conservació molt arrasat. En aquest cas, però, les seves característiques estructurals, amb un únic parament visible, ens fa pensar que es tracta de feixes modernes, de pagès.

En començar els treballs a la Rasa 7, situada a la part oest, es documentaren diferents retalls al subsòl que apareixien pràcticament en superfície, ja que en aquest sector la roca i les argiles naturals afloren per tot arreu. Per aquesta raó es decidí ampliar la rasa i obrir en extensió una àrea el més àmplia possible per tal de poder delimitar com més estructures arqueològiques millor. D'aquesta manera es va obrir (o millor dit, netejar) una àrea total d'uns 150 m² aprox. I el resultat fou l'aparició de 3 rases de vinya modernes (TR-7, TR-8 i TR-11), un tram curt de mur (MR-18) i d'un total de 8 estructures arqueològiques antigues retallades en el subsol natural. Es tracta de 7 fosses amb forma de tendència circular (ES-9, ES-10, ES-12, ES-13, ES-14, ES-15 i ES-16), i una inqüestionable estructura de combustió (FN-17), de característiques semblants a les de l'esmentat forn de la rasa 2 (o FN-1). D'aquestes fosses circulars, una d'elles, la ES-10, és clarament el retall d'encaix d'un contenidor ceràmic d'època romana o *Dolium* (de manera que passarem a anomenar-la com a DL-10). N'hi ha almenys tres més, les ES-12, 13 i 14, que per les semblances de forma i dimensions amb l'anterior DL-10 podrien interpretar-se també com a forats per a rebre *Dollia* d'època romana. Finalment les tres darreres, les ES-9, 15 i 16, són de funcionalitat molt més incerta, encara que en el cas de les dues darreres (ES-15 i ES-16) sembla que es tracta versemblantment d'estructures del tipus sitja. Finalment pel que fa a l'adscripció cronològica cal dir que en els nivells superficial de tot aquest sector hi ha una barreja important de materials ceràmics romans i ibèrics (veure inventari de la U.E. 701). Això fa pensar que igualment en el conjunt d'estructures documentades en aquesta Rasa o Sector 7 hi haurà una barreja d'elements de les dues èpoques. D'entrada les fosses associades a recipients tipus *Dollia* cal ubicar-les lògicament en la fase romana imperial del jaciment, així com l'únic mur d'aquest sector, el MR-18. En canvi el FN-17 és més plausible, vist el que hem vist en el cas del FN-1, situar-lo

entre les estructures d'època ibèrica. Molt més incerta resta l'adscripció de les altres estructures, del tipus fossa o sitja.

Paral·lela al límit de la finca a la part sud-oest es realitzà la Rasa 8, donant com a elements positius l'aparició d'un mur (MR-21), amb una possible connexió amb el MR-18 de la veïna Rasa o Sector 7, i les restes d'un bocí de paviment d'*opus signinum* (PV-22), caracteritzat per estar cobert per una capa de pedres i graves barrejades amb terra de color marró (U.E. 802) i pel seu dolent estat de conservació. Entre el paviment de *signinum* i el MR-21 no es conserva, en la zona oberta, una relació física però, malgrat tot, no dubtem que en un origen aquest mur conforma un dels límits del sòl d'època romana o PV-22. Aquestes estructures arqueològiques es concentren exclusivament en el tram central d'aquesta llarga Rasa 8. Cal ressenyar que, especialment el paviment d'*opus signinum* apareix a molt poca profunditat, gairebé immediatament per sota d'una poc potent capa de terra vegetal o superficial, de menys de 10 cm. de mitjana; a més, es troba molt trencat i amb clares marques provocades pel contacte de l'arada. Per la seva banda, el nivell arqueològic que s'estén per damunt (la U.E. 802) és també molt poc potent (uns 5 cm.) i mancava del tot de materials ceràmics. Malgrat tot és evident que es tracta d'una estructura pròpia de la fase romana imperial del jaciment, clarament vinculada al conjunt de cisternes del Sector 9. A banda i banda d'aquestes estructures sota l'estrat superficial apareix directament la roca o argiles naturals, a uns 110 cm. de fondària respecte l'actual nivell de circulació a l'extrem est de la Rasa i a uns 30 cm. als 20 metres de Rasa a l'oest de les esmentades estructures arqueològiques.

Finalment, es procedí a delimitar i netejar la zona dels dipòsits o Sector 9, la major part dels quals ja eren visibles en superfície abans d'iniciar la nostra intervenció. La neteja superficial d'aquestes estructures ha permès documentar un conjunt de tres dipòsits o cisternes en connexió en forma de L, anomenat CT-19, l'interior dels quals resta per excavar. Malgrat tot, hi ha una cantonada d'un dels dipòsits que ja havia estat buidat i que mostrava una fondària conservada d'un mínim d'1 metre, amb tota la superfície de les parets amb recoberta

hidràulica d'*opus signinum*. En la neteja d'aquesta àrea de les cisternes vam localitzar un fragment de vora de bol de la forma Hayes 9a, de ceràmica africana clara A; una peça que es data dins del segle II dC. A més a més, durant la delimitació d'aquest sector es documentà, a uns 3 o 4 metres al nord de les cisternes, una clara estructura de combustió o forn de grans dimensions (FN-20), d'època indeterminable (per forma i dimensions es diferencia molt dels altres dos forns documentats en els jaciment, els FN-1 i FN-17).

Així, doncs, un cop complerts els objectius d'aquesta delimitació de l'extensió del jaciment de Masquefa, i comprovada la seva potència a diversos punts, es van aturar aquestes tasques, essent conscients que la major part de les dades sobre l'evolució històrica i arquitectònica del jaciment, ens les hauran d'aportar una posterior excavació sistemàtica i en extensió.

Llistat i descripció d'Unitats Estratigràfiques i Fets Arqueològics.

Rasa 1

UE-101: nivell superficial, tot natural.

Rasa 2

UE-205: nivell superficial.

Forn-1: forn circular d'època ibèrica.

UE-201: nivell argilós de color marró amb moltes taques de cendres i carbons; primer nivell d'amortització de l'interior del FN-1

UE-202: Nivell negrós de cendres i carbons; segon nivell de l'interior del FN-1

UE-203: revora molt prima d'argila rubefactada que ressegueix el retall perimetral del FN-1.

UE-204: Retall circular; u.e. negativa del FN-1.

Rasa 3

UE-301: nivell superficial.

Rasa 4

UE-401: nivell superficial.

Fossa-3: possible abocador d'època romana.

UE-402: primera capa de farciment de la FS-3; nivell fosc, negrós, de terra flonja, amb gran quantitat de pedres i rocs (no excavat).

UE- 403: retall, negatiu, de la FS-3

MR-2: mur amb dues cares vistes, lligat amb terra. Possible mur ibèric.

U.E. 404: petit tram de fonament de mur, encaixat en el terra natural, de factura aparentment antiga; possible mur d'època ibèrica.

Rasa 5

UE-501: nivell superficial, tot natural.

Rasa 6

UE-601: nivell superficial.

Fossa-4: possible abocador d'època romana.

UE-602: primera capa de farciment de la FS-4; nivell marronós clar, de terra flonja, amb clapes arenoses i gran quantitat de pedres i ceràmiques (no excavat).

UE-603: retall, negatiu, de la FS-4.

MR-5 i MR-6: murs moderns?.

U.E. 604 i 605: trams de paraments de murs, amb una única cara vista. Sembla tractar-se de feixes modernes, de pagès.

Rasa 7 (ampliada) o Sector 7

UE-701: nivell superficial

TR-7: rasa vinya moderna.

UE- 702: retall, negatiu, de la TR-7.

TR-8: rasa vinya moderna.

UE- 703: retall, negatiu, de la TR-8.

ES-9: fossa de forma circular, retallada per les dues rases de vinya modernes, abans esmentades. Fossa de funcionalitat molt incerta.

UE- 704: nivell de farciment de la ES-9; rebliment argilós de color fosc amb moltes cendres i carbons (no excavat).

UE- 705: retall, negatiu, de la ES-9

DL-10: fossa circular feta per a encaixar un gran recipient o *Dolium* d'època romana.

UE- 706: nivell de farciment de la ES-10; nivell argilós de color fosc, molt compacte, amb força fragments de *dolium* romà (no excavat).

UE- 707: retall, negatiu, de la ES-10.

TR-11: rasa vinya moderna.

UE- 708: retall, negatiu, de la TR-11.

ES-12: fossa circular, de forma i dimensions similar a la FS-10, però sense restes de *dollia*. Possible fossa feta per a encaixar un gran recipient o *Dolium* d'època romana.

UE- 709: nivell de farciment de la ES-12 (no excavat).

UE- 710: retall, negatiu, de la ES-12.

ES-13: fossa circular, de forma i dimensions similar a la FS-10, però sense restes de *dollia*. Possible fossa feta per a encaixar un gran recipient o *Dolium* d'època romana.

UE- 711: nivell de farciment de la ES-13 (no excavat).

UE- 712: retall, negatiu, de la ES-13.

ES-14: fossa circular, de forma i dimensions similar a la FS-10, però sense restes de *dollia*. Possible fossa feta per a encaixar un gran recipient o *Dolium* d'època romana.

UE 713: nivell de farciment de la ES-14 (no excavat).

UE-714: retall, negatiu, de la ES-14.

ES-15: fossa de tendència circular però de límits més irregulars i dimensions força més grans que en el cas de les fosses 10, 12, 13 i 14. Sitges o fosses d'època incerta.

UE-715: nivell de farciment de la ES-15; amb un rebliment argilós marró fosc, similar als de la majoria de fosses (no excavat).

UE- 716: retall, negatiu, de la ES-15.

ES-16: fossa de tendència circular però de límits més irregulars i dimensions força més grans que en el cas de les fosses 10, 12, 13 i 14. Sitges o fosses d'època incerta.

UE- 717: nivell de farciment de la ES-16; terra més aviat solta, amb molt pedruscall i ceràmiques (entre elles, teules romanes) (no excavat).

UE- 718: retall, negatiu, de la ES-16.

FN-17: Forn circular, de formes, dimensions i estructura molt similar al FN-1 de la Rasa 2. Presenta la mateixa fina revora d'argila recremada però, en aquest cas, amb força quantitat de pedres, mitjanes i grans, en el seu interior. Possible forn d'època ibèrica.

UE- 719: nivell de farciment del FN-17 (no excavat).

UE- 720: retall, negatiu, del FN-17.

MR-18: mur d'època romana, en possible connexió o relació tant amb el MR-21 de la Rasa 8 i, per tant, amb el PV-22 d'opus signinum com amb el conjunt de dipòsits o CT-19.

Rasa 8

UE-801: nivell superficial.

U.E. 802: capa de pedres i graves barrejades amb terra de color marró que s'estén per damunt del paviment d'*opus signinum* o PV-22.

PV-22: paviment d'*opus signinum* que continua cap a la finca veïna o en direcció sud-est, molt malmès per l'acció de l'arada. Segurament associat al proper MR-21 i a les basses veïnes o CT-19.

MR-21: tram de mur d'època romana.

Sector 9

UE-901: nivell superficial.

CT-19: conjunt d'estructures en forma de L que conformen un grup de tres dipòsits profunds amb recobriment hidràulic d'*opus signinum*. Cisternes d'època romana.

FN-20: estructura de forma ovalada i grans dimensions, delimitada per una fina revora perimetral d'argila rubefactada. Gran estructura de combustió de funció i època incerta.

UE-902: nivell de farciment del FN-20 (no excavat).

UE-903: retall, negatiu, del FN-20.

5. CONCLUSIONS

Els resultats obtinguts com a fruit d'aquestes tasques de delimitació, han posat en evidència l'existència de restes constructives les quals, pels materials ceràmics associats, havien de pertànyer a un important assentament d'època romana, amb indicis de l'existència d'un assentament anterior d'època ibèrica o ibero-romana. També s'ha pogut determinar que l'extensió del jaciment possiblement continua a la part sud-oest de la plataforma del turó, dintre dels terrenys de la finca veïna.

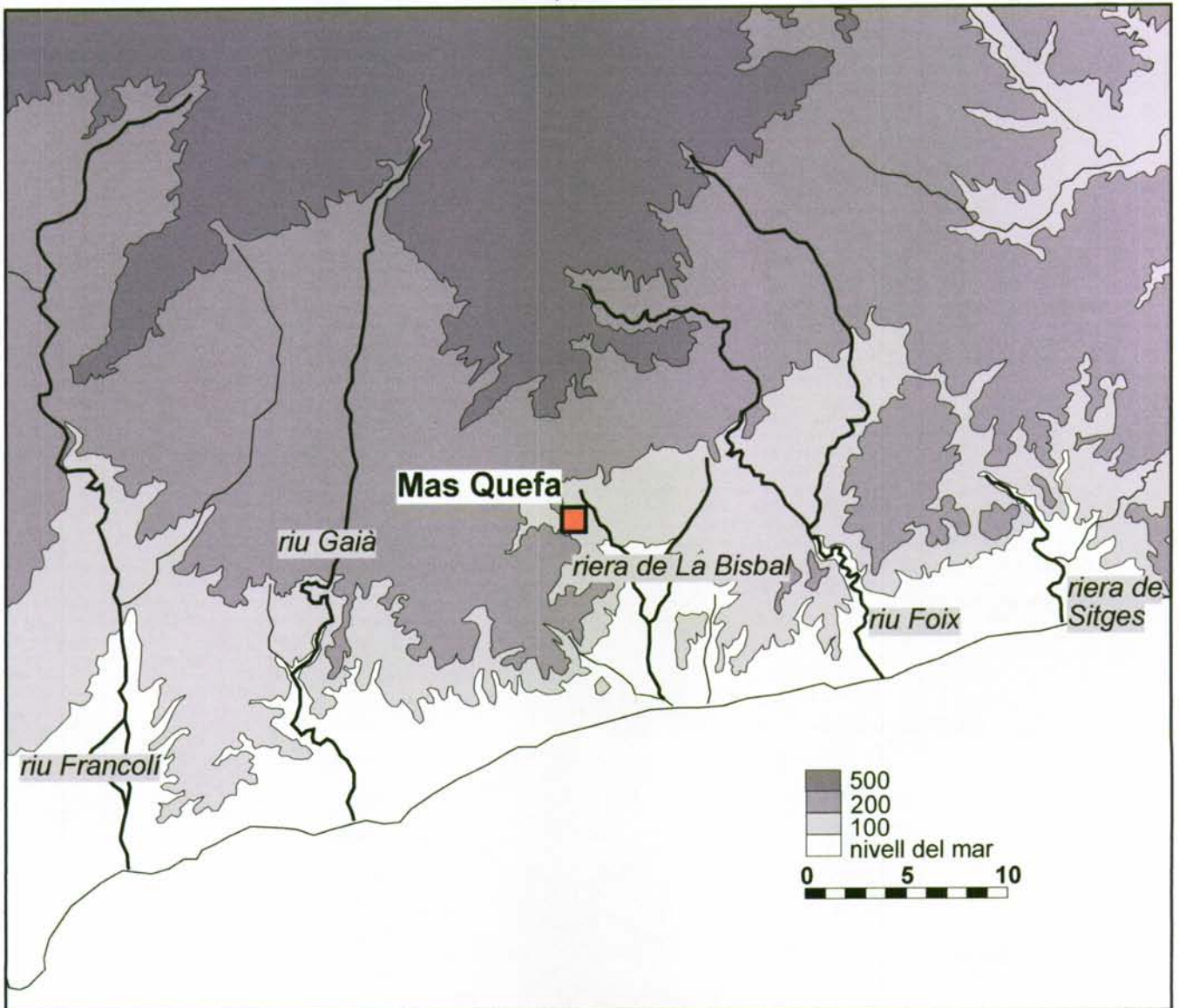
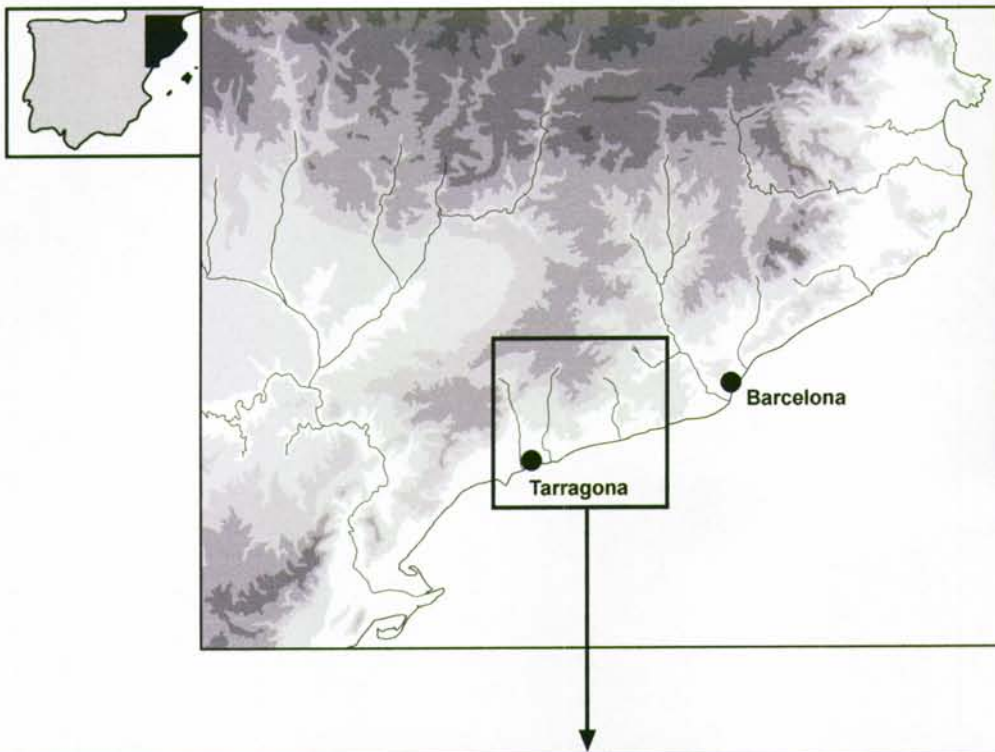
Sigui com sigui, en relació als objectius bàsics de la nostra intervenció, cal dir que pel que fa a la qüestió bàsica de presència/absència de restes arqueològiques la finca prospectada podria dividir-se perfectament en dues zones ben diferenciades, amb un límit que passaria ben bé pel centre de la mateixa. Així, la meitat oest de la mateixa, a la zona de les Rases 1, 2 i 3 (i també a l'extrem occidental de la Rasa 8) és una àrea on no hi ha cap mena d'afectació arqueològica, amb absència pràcticament absoluta de restes antigues (amb la única excepció del FN-1). En canvi, la meitat est, on es van practicar les rases 4 a 9, documenta una concentració molt important d'evidències arqueològiques, de tipologia molt variada.

Pel que fa a les característiques del jaciment, atenent la fase de delimitació, destaca l'alt grau d'arrasament de les estructures localitzades, només conservant-se nivells de paviment a la part més alta de la plataforma, just al límit de la finca a la part sud-oest. Tanmateix cal destacar el bon estat de conservació d'algunes de les estructures, com els dipòsits i, en general, totes aquelles estructures excavades al subsòl.

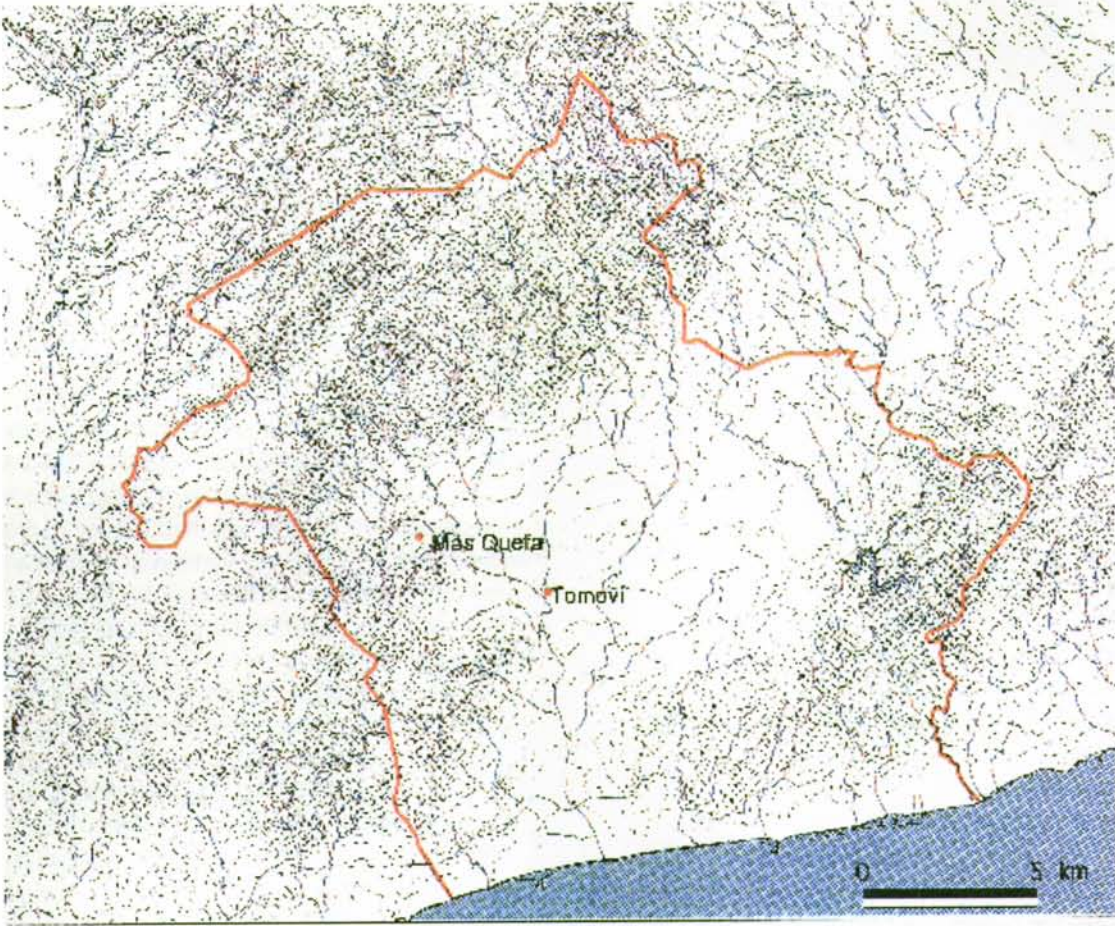
Quant a la funcionalitat de l'assentament, es fa difícil avançar cap hipòtesi a causa de la parcialitat de les restes localitzades. Així i tot, en principi es podria pensar globalment en una certa funcionalitat de caràcter agrícola i/o de

transformació d'aliments, atenent la seva ubicació en una zona amb notòries possibilitats de conreu (sitges, dipòsits) i la seva ubicació en una zona de pas. Precisant una mica més, sembla plausible que, pel que fa a l'època romana, ens trobem davant les restes molt malmeses del que hauria estat la *part rustica* d'una de les abundoses *villae* que vertebraven el territori rural durant aquest període. En canvi, per a època ibèrica (o ibero-romana) l'associació de fornets, algun mur i, possiblement, estructures del tipus fossa o sitja fa pensar en assentament de tipus artesanal i agrícola, dels quals al Baix Penedès el jaciment de Les Guàrdies (El Vendrell) pot ser un bon referent. No obstant, una vegada més, aquest tipus de conclusions sempre depenen de les dades que pugui oferir la necessària excavació en extensió del jaciment.

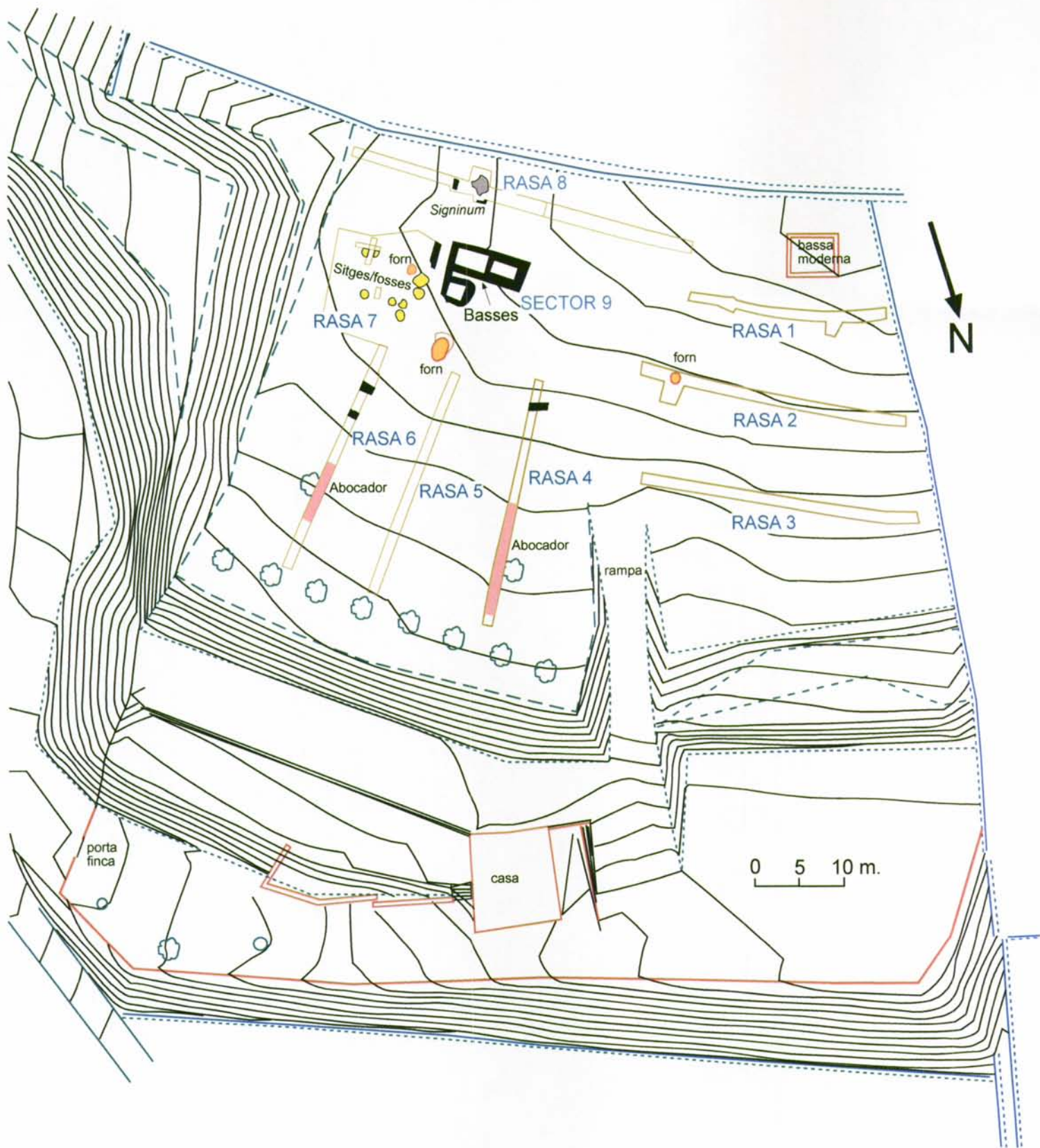
FIGURES

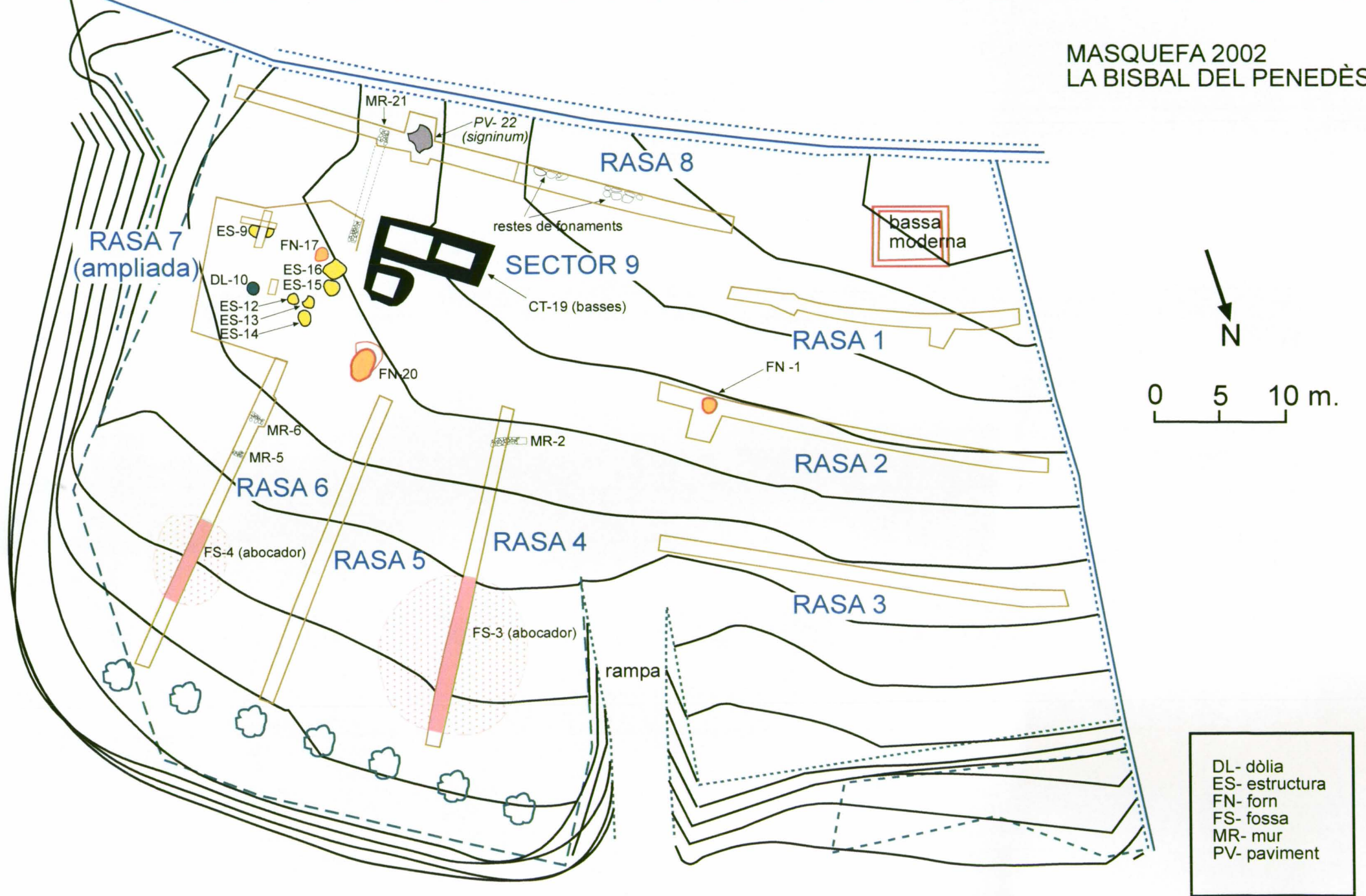
Mapes de situació del jaciment de Mas Quefa (La Bisbal, Baix Penedès)

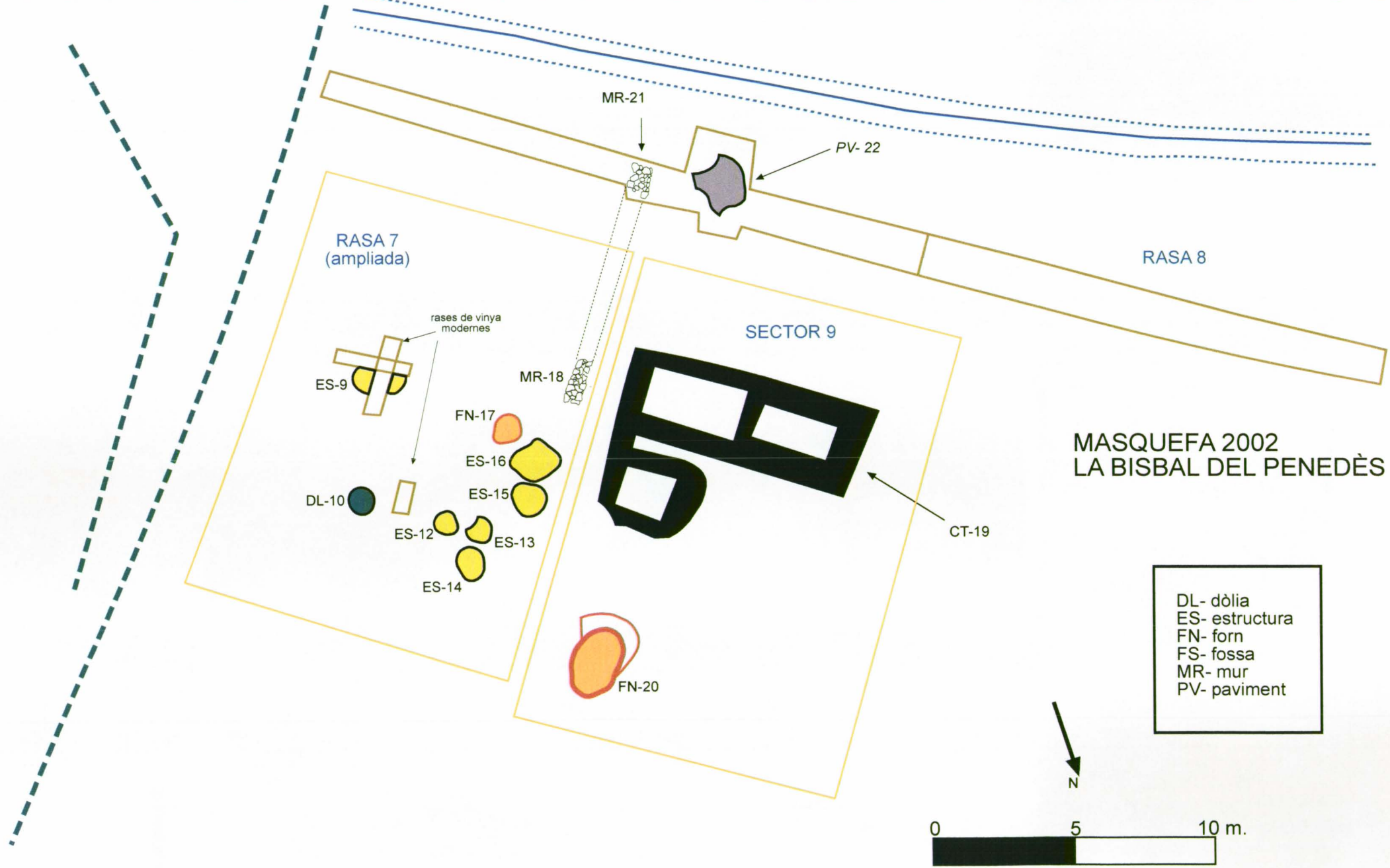
Mapa de situació del jaciment de Mas Quefa dins del Baix Penedès

Planta general de la finca prospectada

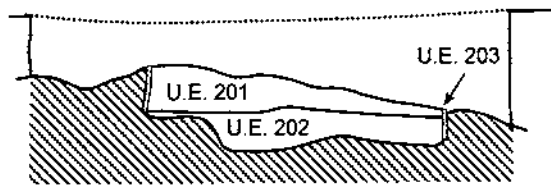

Planta general del camp superior i de les rases plantejades i les estructures localitzades

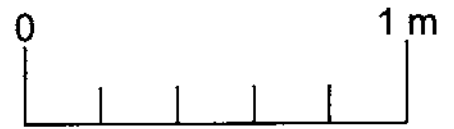

Planta de detall dels sectors amb alta concentració de restes arqueològiques

a-----a'

FN-1 Rasa 2

Secció del Forn-1 de la Rasa 2 (Escala 1:20)

MATERIALS CERÀMICS INVENTARI I DIBUIXOS

MAS QUEFA 2002

Inventari Materials Arqueològics

U.E. 202 (Forn 1, Rasa 2)

Ceràmica ibèrica oxidada no pintada:

1.- 3 fragments informes.

Ceràmica a mà:

2.- 1 fragment informe.

U.E. 401 (Rasa 4)

Àmfora Púnica Centremediterrània:

1.- 1 fragment informe

Ceràmica ibèrica oxidada no pintada:

2.- 2 fragments de vora d'un plat de vora reentrant.

3.- 1 fragment de nansa d'àmfora.

4.- 17 fragments informes.

Ceràmica a mà:

5.- 1 fragment informe.

U.E. 402 (Fossa 3, Rasa 4)

Terra Sigillata Hispànica

1.- 1 fragment de vora de forma indeterminable.

Ceràmica comuna romana oxidada (de producció local):

2.- 1 fragment de vora girada d'una urna o gerrot.

U.E. 501 (Rasa 5)

Àmfora Itàlica:

1.- 2 fragments informes.

Ceràmica ibèrica oxidada no pintada:

2.- 1 fragment de vora exvasada d'una gerra.

3.- 1 fragment informe.

U.E. 601 (Rasa 6)

Àmfora Púnica Ebusitana:

1.- 1 fragment informe.

Ceràmica africana de cuina:

2.- 1 fragment de vora d'una cassola de la forma Hayes 23A.

3.- 1 fragment del botó/agafador d'una tapadora de cassola de la forma Hayes 22.

Ceràmica comuna africana de pasta groga:

4.- 1 fragment de vora d'un gibrell o gran recipient (pot ser un morter?).

Ceràmica comuna romana oxidada (de producció local):

5.- 2 fragments de vora i nansa d'una gerra o ampolla.

6 i 7.- 2 fragments de sengles bases de forma indeterminada.

8.- 7 fragments informes.

Dolium:

9.- 1 fragment de vora d'un gran recipient.

Tegula:

10.- 1 fragment informe.

U.E. 602 (Fossa 4, Rasa 6)

Ceràmica ibèrica oxidada no pintada:

1.- 1 fragment informe.

Terra Sigillata Sudgàl.lica:

2.- 6 fragments de vora i cos d'un bol de la forma Hermet 9.

Ceràmica africana de cuina:

3.- 3 fragments informes.

Ceràmica comuna africana de pasta rosada:

4.- 1 fragment de vora d'una cassola, tal vegada d'un tipus similar a la forma Hayes 197.

Àmfora Tarraconense:

5.- 1 fragment de pivot massís, de tipus indeterminable.

Àmfora Bètica:

6.- 1 fragment informe.

Ceràmica comuna romana oxidada (de producció local):

7.- 1 fragment de vora girada d'una gerra.

8.- 1 fragment de vora girada d'una gerreta.

9.- 1 fragment de base d'una gerra o gerreta.

10.- 1 fragment de nansa d'un gerrot.

11.- 4 fragments informes.

Ceràmica comuna romana reduïda (de producció local):

12.- 1 fragment de nansa d'una gerra.

13.- 1 fragment informe.

Ceràmica grollera o de cuina de producció local:

14.- 1 fragment informe.

Dolium:

15.- 1 fragment informe.

U.E. 701 (Rasa 7)

Campaniana A:

1.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada no pintada:

2.- 2 fragments de vora d'una àmfora.

3.- 1 fragment de vora d'àmfora, molt probablement de la mateixa peça anterior.

4.- 1 fragment de vora d'un plat de llavi reentrant.

5.- 35 fragments informes.

Ceràmica a mà:

6.- 1 fragment de vora d'un bol profund de parets verticals, amb la superfície brunyida.

Ceràmica de Parets Fines:

7.- 1 fragment informe.

Ceràmica Africana Clara:

8.- 2 fragments informes.

Ceràmica Africana de Cuina:

9.- 1 fragment informe.

Ceràmica Comuna Romana Oxidada:

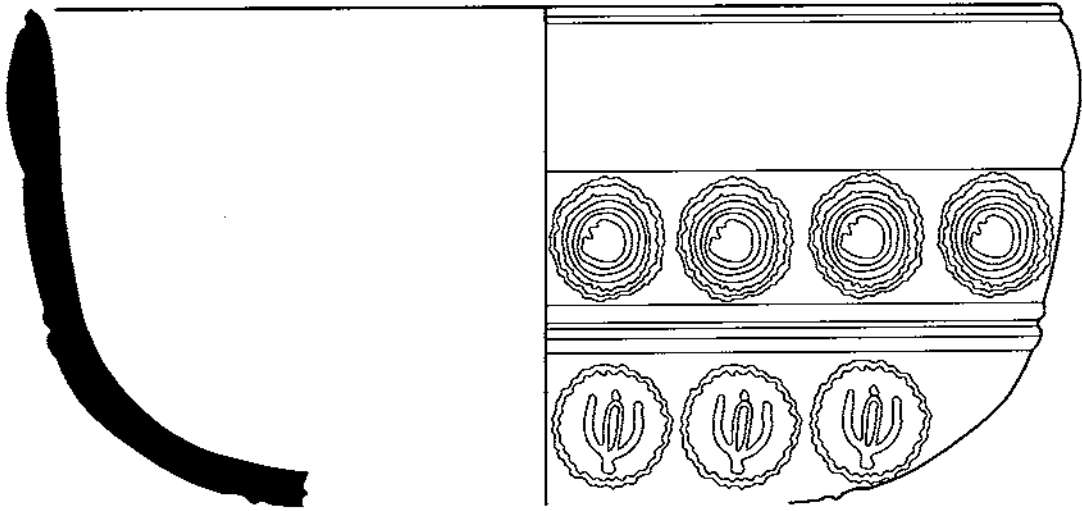
10.- 3 fragments informes.

U.E. 901 (Zona 9)

Ceràmica Africana Clara A:

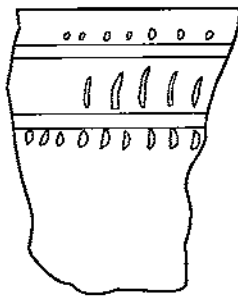
1.- 1 fragment de vora de bol de la forma Hayes 9a.

MQ-02-602-2--D/130

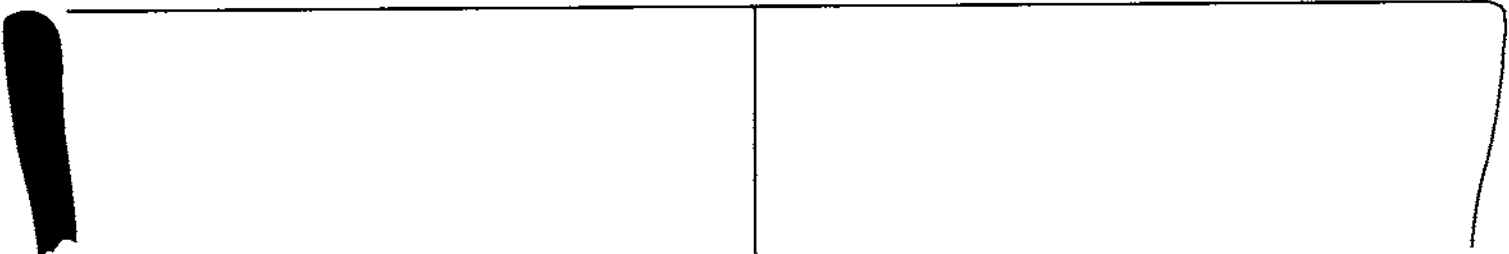
T.S.Sudgàl.lica, forma Hermet 9

MQ-02-901-1--D/Ind.

Ceràmica africana Clara A, forma Hayes 9a

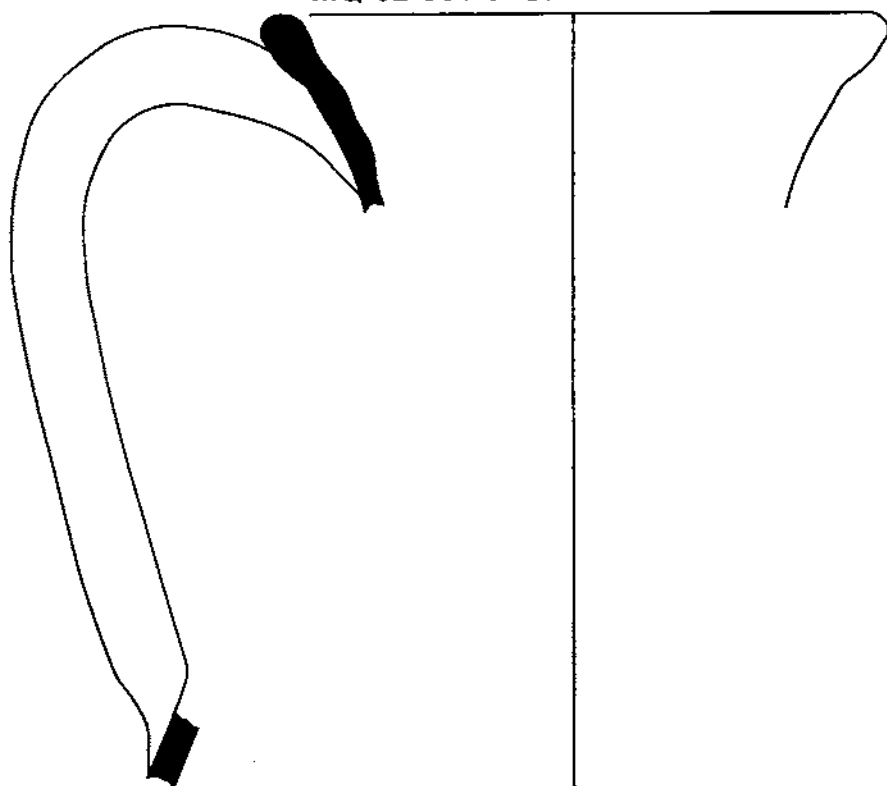
MQ-02-601-2--D/185

Ceràmica africana de cuina. Cassola

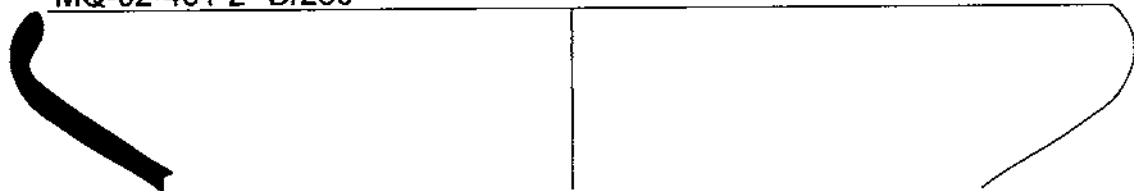
MQ-02-601-5--D/74

Comuna oxidada romana. Gerra

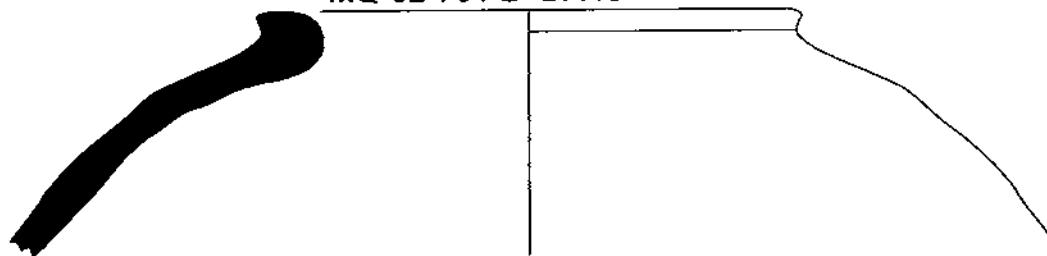

MQ-02-401-2--D/280

Ceràmica ibèrica oxidada. Plat vora reentrant

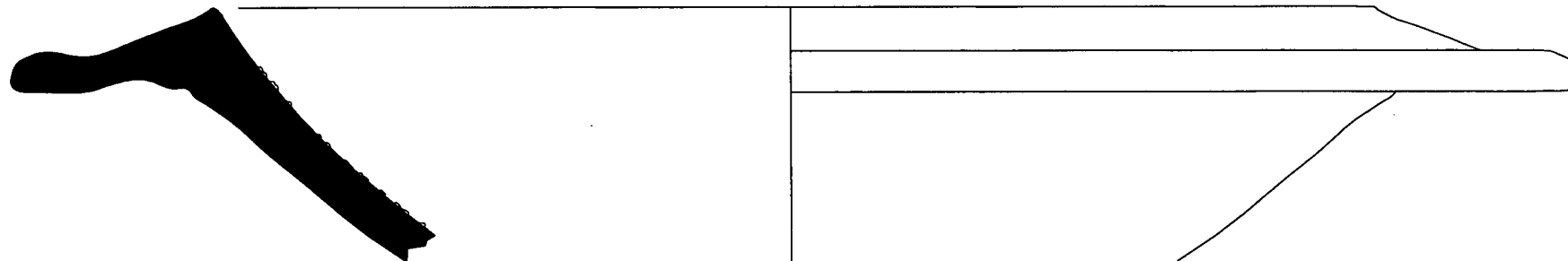
MQ-02-701-2--D/115

Àmfora ibèrica

MQ-02-601-4--D/370

Ceràmica comuna africana. Morter

DOCUMENTACIÓ FOTOGRAFICA

ÍNDIX FOTOGRÀFIC

- 1.- Vista general del sector 9, on s'aprecien les basses/cisternes (CT- 19).**
- 2.- Vista general del sector 9, on s'aprecien les basses/cisternes (CT- 19).**
- 3.- Vista general de la Rasa 7 i la delimitació de les estructures enfonsades al subsòl.**
- 4.- Vista general de la Rasa 7 i la delimitació de les estructures enfonsades al subsòl.**
- 5.- Vista de la Rasa 1.**
- 6.- Vista Rasa 2, amb el forn (FN- 1) en primer terme.**
- 7.- Vista de la Rasa 8, un cop excavada.**
- 8.- Detall del mur (MR- 2) de la Rasa 4.**
- 9.- Detall del paviment d'opus signinum (PAV- 22) aparegut a la Rasa 8.**
- 10.- Detall del forn (FN- 1) de la Rasa 2.**

1

2

3

4

5

6

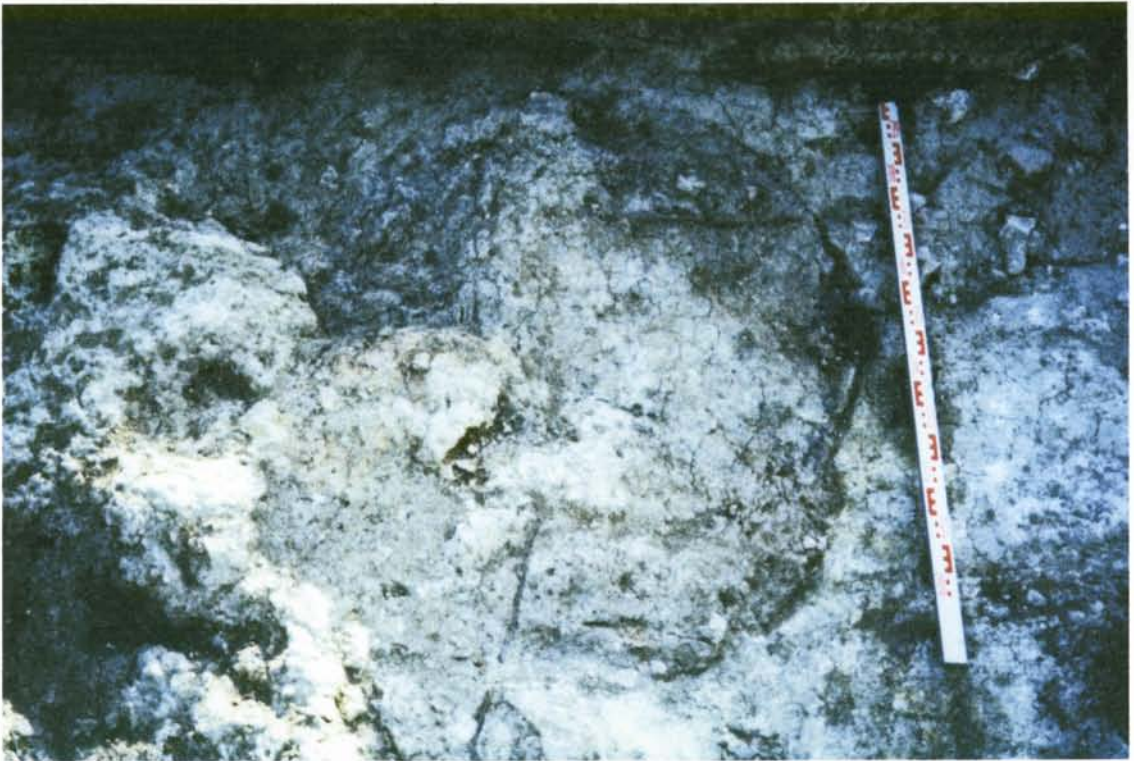
7

8

9

10

ÍNDIX FOTOGRÀFIC (i 2)

- 1.- Vista general de la Rasa 1.**
- 2.- Vista general de la Rasa 2 i del FN-1.**
- 3.- Vista general de la Rasa 6 i de la FS-4.**
- 4.- Vista general de la Rasa 4 i de la FS-3.**
- 5.- Vista general de la Rasa o Sector 7.**
- 6.- Vista de detall de la DL-10 dins del Sector 7.**
- 7.- Vista de detall de les ES-15 i 16 dins del sector 7.**
- 8.- Vista de detall del PV-22 dins de la Rasa 8.**
- 9.- Vista general del Sector 9 i de la CT-19.**
- 10.- Vista de detall d'un dels dipòsits de la CT-19.**
- 11.- Vista de detall d'un altre dels dipòsits de la CT-19.**

RASA - 1

RL-2-1

ROCS

S.C.P.

RECERCA I DIFUSIÓ DE LA CULTURA IBÈRICA